Lietas arhīva Nr. C-1515-17/11
ECLI:LV:JELT:2017:1005.C15151517.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2017.gada 5.oktobrī

Jelgavas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese L.Ašmane
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs/pers. A/ iesniedzis tiesā maza apmēra prasības pieteikumu un prasības pieteikuma papildinājumus pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kuros lūdz piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus 150 *euro* apmērā ik mēnesi, sākot no prasītāja pilngadības dienas, līdz laikam, kad pats spēs sevi apgādāt. Noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Prasība motivēta ar to, ka prasītāja vecāki ir /pers. B/ un /pers. D/ (pēc uzvārda maiņas). Šā gada 19.martā prasītājs ir kļuvis pilngadīgs. Pašlaik mācās vidusskolā, bet pēc vidusskolas beigšanas turpinās mācības Rīgas Stradiņa Universitātē. Norāda, ka dzīvo pie mātes, kura nodrošina prasītāja dzīvesvietu, aprūpi un izglītošanu. Tēvs pēc pilngadības sasniegšanas nekādu materiālu palīdzību dēla uzturam vairs nesniegs, par ko /pers. B/ paziņoja savstarpējā sarunā. Līdz prasītāja pilngadībai uzturlīdzekļi tika maksāti /pers. A/ mātei 106 *euro* mēnesī saskaņā ar noslēgto izlīgumu. Prasītāja mātei ir trīs bērni – prasītājs un viņa brāļi.

Vienlaikus norāda, ka prasītājam nepieder nekustamie īpašumi un transportlīdzekļi, nekādus ienākumus negūst, jo pašlaik mācās. Skolā apmeklē vairākus pulciņus un nodarbības, kas ir arī par maksu, piedalās konkursos. Prasītāja mātes /pers. D/ ienākumi ir atbildētāja maksātie uzturlīdzekļi un darba alga pēc nodokļu nomaksas apmēram 500 *euro* mēnesī. /pers. D/ pieder transportlīdzeklis *BMW* un nekustamie īpašumi dzīvoklis /adrese/ un dzīvoklis /adrese/ ½ domājama daļa, par kuru katru mēnesi maksā kredītu 97,69 *euro* apmērā.

Prasītājs savu prasību pamato ar Civillikuma 177. pantu, 179.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu celtā prasība atzīstama par maza apmēra prasību.

2017.gada 12.aprīlī atbildētājam /pers. B/ uz prasības pieteikumā norādīto adresi un uz deklarētās dzīvesvietas adresi, nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi, noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai 30 dienu laikā no dienas, kas prasības pieteikums nosūtīts atbildētājam (lietas lapa 142). Sūtījumi atgriezti tiesā ar norādi, ka atbildētājs nav sastopams, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas lapas 150-167).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam paziņots par tiesas tiesvedībā esošu lietu atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus par celto prasību. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Neviena no pusēm nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē. Līdz ar to lieta tiek izskatīta rakstveida procesā un pusēm savlaicīgi paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (lietas lapas 147).

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Ar lietā esošo /pers. A/ dzimšanas apliecības kopiju (lietas lapa 8) un /pers. D/ laulības apliecības kopiju (lietas lapa 16) pierādīts, ka viņa vecāki ir /pers. B/ un /pers. D/.

Ar Jelgavas tiesas 2009.gada 2.septembra spriedumu šķirta /pers. B/ un /pers. D/ laulība un apstiprināts izlīgums, ka /pers. B/ maksā /pers. D/ bērnu /pers. A/ un /pers. H/ uzturam ik mēnesi Ls 75 (106 *euro*) katram bērnam, sākot ar 2009.gada 12.februāri līdz bērnu pilngadībai (lietas lapas 10-13).

Lietai pievienota Dzīvesvietas deklarēšanas izziņa, kas apstiprina, ka /pers. A/ deklarētā dzīvesvieta ir /adrese/ (lietas lapa 14).

No lietai pievienotās Valsts ieņēmumu dienesta izziņas (lietas lapa 46) redzams, ka /pers. A/ kā nodokļu maksātājs 13.04.2012. ir stājies uzskaitē Valsts ieņēmumu dienestā un nav reģistrēts pievienotās vērtības nodokļu maksātāja reģistrā. 29.03.2017. nodokļu maksātājam nav nodokļu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu parādu.

No lietai pievienotajām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Jelgavas reģionālās nodaļas izziņām (lietas lapas 47, 48) redzams, ka /pers. A/

nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pabalstu saņēmējs un, ka /pers. A/ no 01.06.2016. līdz 21.06.2016. strādājis Jelgavas izglītības pārvaldē un kopā saņēmis 224,31 *euro*.

Lietai pievienota Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas izziņa (lietas lapa 49), no kuras redzams, ka uz /pers. A/ vārda nav reģistrēti nekustamie īpašumi.

Lietai pievienota Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņa (lietas lapa 50), no kuras redzams, ka uz /pers. A/ vārda nav reģistrēti transportlīdzekļi.

Ar izziņu no Jelgavas Valsts ģimnāzijas (lietas lapa 169) pierādīts, ka /pers. A/ 2017./2018. mācību gadā mācās šīs mācību iestādes 12. klasē.

Līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma nosacījumus un pastāvošo tiesu praksi, tiesa atzīst par pierādītu, ka prasītājs nespēj šobrīd sevi apgādāt, jo mācās izglītības iestādē dienas nodaļā, bet mācības šādā režīmā nav savienojamas ar darbu un pilnvērtīgu izglītības ieguvi, kas ir pamats uzturlīdzekļu piedziņai no vecāka pilngadīgam bērnam. Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma nosacījumiem, fakts, ka bērns sasniedzis pilngadību, negroza vecāku un bērnu ar dzimšanu radušās attiecības, tajā skaitā arī uzturdošanas pienākumu. Tiesa ņem vērā arī pastāvošo tiesu praksi un konkrēti LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-440/2008 izdarītos secinājumus, kas veikti līdzīgā lietā pie līdzīgiem apstākļiem.

No Valsts ieņēmumu dienesta izdrukas (lietas lapa 52) redzams, ka /pers. D/ apgādībā atrodas dēli - /pers. A/ un /pers. H/.

No lietai pievienotajām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Jelgavas reģionālās nodaļas izziņām (lietas lapas 53, 54) redzams, ka /pers. D/ ienākumi no 01.2016. līdz 02.2017. pavisam kopā bija 15742,78 *euro* un, ka /pers. D/ no 01.2016. līdz 03.2017. saņēmusi ģimenes valsts pabalstu 68,28 *euro* mēnesī.

Lietai pievienota Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas uzziņa (lietas lapa 55), no kuras redzams, ka uz /pers. D/ vārda ir reģistrēti nekustamie īpašumi /adrese A/ 1/1 dom. daļa un /adrese/ ½ dom. daļa.

Lietai pievienota Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņa (lietas lapa 56), no kuras redzams, ka uz /pers. D/ vārda ir reģistrēts transportlīdzeklis- *BMW 318*.

Lietā netika iegūti pierādījumi par atbildētāja ienākumiem uz prasības izskatīšanas brīdi, piederošajiem nekustamajiem īpašumiem un apgādībā esošajām personām.

Ņemot vērā lietā esošās ziņas par prasītāja vecāku mantisko stāvokli, samērojot tās ar prasītāja vajadzībām, tiesa uzskata, ka no atbildētāja pilngadīgā prasītāja uzturam piedzenami uzturlīdzekļi Ministru Kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Savukārt lietā netika iegūti pierādījumi tādam atbildētāja materiālajam stāvoklim, kas dotu iespēju piedzīt prasībā pieprasīto uzturlīdzekļu summu. Tiesai nerodas šaubas par prasītāja izdevumiem uzturam, izglītībai, apģērbam, mājoklim un veselībai, kuru pierādīšanai prasītājs iesniedzis pierādījumus lietā (lietas lapas 22-45). Tomēr tie samērojami ar atbildētāja pierādīto materiālo stāvokli, no kā primāri ir atkarīgs nosakāmo uzturlīdzekļu apmērs.

Tiesa ņem vērā, ka vecāka pienākums nodrošināt bērnam uzturu vismaz minimālā apmērā, ir kā absolūts pienākums, tādējādi bērnam ir tiesības, kamēr viņš nespēj sevi apgādāt, saņemt līdzekļus no vecākiem tādā apmērā, kas nepieciešami uztura minimuma segšanai, neraugoties uz vecāka mantas stāvokli.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no 2017.gada 19.marta, kad prasītājs kļuvis pilngadīgs, līdz laikam, kad prasītājs pats varēs sevi apgādāt. Tiesas ieskatā šāds uzturlīdzekļu piedziņas periods atbilst Civillikuma 179.panta saturam. Likumdevējs nav noteicis precīzu laiku, ar kuru vecākiem beidzas uzturdošanas pienākums. Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākumu likums ir saistījis vienīgi ar vecāku mantas stāvokli un ar laiku, kad bērns pats sevi spēj apgādāt. Līdzīgs secinājums līdzīgā lietā izdarīts LR AT Senāta 2008.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-440.

Prasība pārējā daļā ir noraidāma kā nepamatota.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties ir izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Tiesa atzīst, ka prasītāja lūgums par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Ņemot vērā minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 34.panta un 35.panta pirmās daļas 3.punkta, no /pers. B/ par labu valstij piedzenama valsts nodeva 205,20 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,36 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}panta pirmo daļu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst, ka minētā likuma norma attiecas arī uz izskatāmo prasību un līdz ar to atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz augstāk minēto, Civillikuma 177.pantu, 179.pantu, 181.pantu, Civilprocesa likuma 8.p., 10.p., 12.p., 34.p., 35.p., 42.p., 43., 93.p., 97.p., 190.p., 193.p., 204.^{1}p., 205., 250.^{18} – 250.^{27} p.p., tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus viņa uzturam ik mēnesi 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2017.gada 19.marta līdz laikam, kad /pers. A/ pats varēs sevi apgādāt. Uzturlīdzekļu samaksa veicama prasītāja kontā Nr. LV57UNLA0050019450653, AS „SEB banka".

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 205,20 *euro* (divi simti piecus *euro* 20 centus), ko iemaksāt Valsts kasē, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,36 *euro* (četrus *euro* 36 centus), ko iemaksāt Tiesu administrācija, reģistrācijas numurs: 90001672316, Valsts kase, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noraidīt /pers. B/prasību pārējā daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Noteikt **/pers. B/** termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās

dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2017.gada 5.oktobra – Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese /*personiskais paraksts*/ L.Ašmane